

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 18. aprila 2023. godine
Br. ref.:RK 2156/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI174/22

Podnosilac

Rafet Ismajli

**Ocena ustavnosti presude Pml. br. 284/2022 Vrhovnog suda Kosova
od 28. jula 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija, i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Rafet Ismajli, sa mestom stanovanja u Prištini, kojeg po ovlašćenju zastupa Naim Rudari, advokat u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost Presude Vrhovnog suda kosova [Pml. br. 284/2022] od 28. jula 2022. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa presudom Apelacionog suda Kosova [APS. br. 14/2022] od 26. maja 2022. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti Presude Vrhovnog suda, kojom su, po navodima, podnosiocu zahteva povređena prava i slobode koje su zagantovane članovima 29 [Pravo na slobodu i sigurnost], 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32 [Pravo na pravno sredstvo] i 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske Konvencije o Ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim Sudom

5. Dana 16. novembra 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 5. decembra 2022. godine, Predsednica suda je odlukom [br. GJR.KI174/22] i odlukom [br.KSH.KI174/22], imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Gresa Caka Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Remzije Istrefi Peci (članovi).
7. Dana 2. decembra 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 16. decembra 2022, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, kojom prilikom je i počeo njegov mandat na Sudu.
9. Dana 5. aprila 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrio preliminarni izveštaj koji je predložen od strane sudije izvestioca i jednoglasno je preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 4. marta 2020. godine, Specijalno tužilaštvo Republike Kosovo je podiglo optužnicu [PPS. br. 24/2020] protiv podnosioca zahteva, u svojstvu sudije i Blerima Gashija, u svojstvu policijskog službenika u kojoj se isti optužuju da su počinili krivično delo "Vršenje uticaja" iz člana 424, stav 1 Zakona br. 06/L-074 Krivičnog zakonika Kosova (u daljem tekstu: KZRK). Na osnovu ove optužnice, dvojica optuženih se terete da su dana 28. avgusta 2019. godine od F.Z. primili imovinsku korist na način da oni izvrše uticaj kod Predsednika Osnovnog suda u Mitrovici da donese odluku o odlaganju izvršenja kazne zatvora koja je izrečena u pravosnažnoj presudi Osnovnog suda u

Mitrovici, protiv F.Z. i da istovremeno utiču na sudije Vrhovnog suda da ponište ovu presudu vanrednim pravnim sredstvom, zahtevom za zaštitu zakonitosti.

11. Sud ističe da osporene odluke redovnih sudova uključuju i krivični postupak protiv podnosioca zahteva i Blerima Gashija istovremeno. U vezi sa ovim potonjim, Sud ističe da je Blerim Gashi podneo poseban zahtev pred Sudom, koji je registrovan pod brojem KI155/22. Stoga će se, kada je u pitanju procesna hronologija predmeta, Sud, koliko je to moguće, fokusirati na sadržaj odluka redovnih sudova koje su donete u krivičnom postupku protiv podnosioca zahteva i podnesaka koje je on dostavio a koji se odnose samo na njega.
12. Dana 18. decembra 2020. godine, Osnovni sud u Prištini, Specijalno odeljenje (u daljem tekstu: Osnovni sud) je u presudi [PS. br. 14/2020] podnosioca zahteva i Blerima Gashija (podnosilac zahteva u slučaju KI 150/22) proglasio krivim za krivično delo "Vršenje uticaja" iz člana 424, stav 1 KZRK-a. Osnovni sud je podnosioca zahteva: kaznio kaznom zatvora u trajanju od dve (2) godine i šest (6) meseci; izrekao mu je novčanu kaznu u visini od dve hiljade (2, 000.000) evra; izrekao mu je dodatnu kaznu zabrane vršenja funkcija u javnoj administraciji ili u javnim uslugama u trajanju od 2 godine nakon odsluženja kazne; i obavezao ga je da vrati u budžet Kosova sumu novca u visini od hiljadu i pet stotina evra (1,500.00) koja je bila iskorišćena prilikom simulacije krivičnog dela.
13. Osnovni sud je nakon pregleda dokaza koji su izvedeni i putem postupka prikrivenih mera i po iskazima svedoka zaključio da je podnosilac zahteva u svojstvu sudije u Osnovnom sudu u Mitrovici, Opšti Departman, Odeljenje u Srbici, dana 28. avgusta 2019. godine, tokom njegovog putovanja u vozilu F.Z.-a iz Srbije za Prištinu na direktan način od ovog potonjeg primio imovinsku korist u vrednosti od hiljadu i pet stotina (1.500, 00) evra da bi izvršio uticaj kod Predsednika Osnovnog suda u Mitrovici da donese odluku o odlaganju izvršenja kazne zatvora, koja je izrečena u konačnoj Presudi Osnovnog suda u Mitrovici [P. br. 120/15] od 26. jula 2018. godine protiv F.Z u trajanju od četiri (4) godine i deset (10) meseci i za vršenje istog uticaja i kod sudija Vrhovnog suda Kosova za poništenje gore navedene presude putem vanrednog pravnog sredstva.
14. Jednog neodređenog dana, protiv gore navedene presude Osnovnog suda od 18. decembra 2020. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu pred Apelacionim sudom zbog bitnih povreda odredbi krivičnog postupka i krivičnog zakonika kao i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Takođe, neodređenog dana, Specijalno tužilaštvo je protiv Presude Osnovnog suda od 18. decembra 2020. godine pred Apelacionim sudom uložilo žalbu zbog odluke.
15. Dana 22. aprila 2021. godine, Apelacioni sud je u Rešenju (APS. br.10/2021) usvojio žalbu podnosioca zahteva i poništio je Presudu Osnovnog suda od 18. decembra 2020. godine i pitanje je vratio na ponovno odlučivanje pred ovim sudom, dok je žalbu Specijalnog tužilaštva, Apelacioni sud odbio kao bespredmetnu.
16. U vezi sa tvrdnjama o povredama odredbi krivičnog postupka, Apelacioni sud je utvrdio da je Presuda Osnovnog suda obuhvaćena povredama člana 384 (Bitna povreda odredaba krivičnog postupka), stav 1, tačka 12 u vezi sa stavom 7 člana 370 (Sadržaj pismeno izrađene presude) i 365 (Osudjujuća presuda) Zakona br. r. 04/L-123 o Krivičnom postupku (u daljem tekstu: ZKPK) zbog toga što je obrazloženje iste u suprotnosti sa izrekom i obuhvaćena je nedostatkom obrazloženja u vezi sa odlučujućim činjenicama. U nastavku, Apelacioni sud je utvrdio da je Presuda Osnovnog suda takođe obuhvaćena pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem kao rezultat nedostatka dovoljnog obrazloženja u vezi sa ocenama iskaza svedoka kao i drugih dokaza. Samim tim, Apelacioni sud je obavezao Osnovni sud da u postupku ponovnog

sudjenja ponovo pregleda svaki dokaz posebno kao i da, ukoliko je to potrebno, da pozove na saslušanje i druge svedoke da bi se doneo zaključak u vezi sa utvrđivanjem činjeničnog stanja koje je povezano sa subjektivnim aspektom krivične odgovornosti podnosioca zahteva kao i drugog optuženog.

17. Dana 11. februara 2022. godine, Osnovni sud je u postupku ponovnog sudjenja, u presudi [PS. br. 18/21] podnosioca zahteva i Blerima Gashija (podnosioca zahteva u slučaju KI 150/22) proglasio krivim za krivično delo "Vršenje uticaja" iz člana 424, stav 1 KZRK-a. Potonji je podnosioca zahteva: kaznio kaznom zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) meseci; izrekao mu je novčanu kaznu u visini od dve hiljade (2, 000.000) evra; izrekao mu je dodatnu kaznu zabrane vršenja funkcija u javnoj administraciji ili u javnim uslugama u trajanju od 2 godine nakon odsluženja kazne; i obavezao ga je da vrati u budžet Kosova sumu novca u visini od hiljadu i pet stotina evra (1,500.00) koja je bila iskorišćena prilikom simulacije krivičnog dela.
18. Osnovni sud je u delu obrazloženja Presude pojasnio da: je razmotrio lične dokaze kao i materijalne dokaze; da je uzeo za osnov i iskaze F.Z.-a [i pet drugih svedoka]; transkript komunikacija koji je osiguran putem prikrivenih mera nadzora na javnim i privatnim mestima za podnosioca zahteva; i druge dokaze koji su osigurani putem primene prikrivenih mera prisluškivanja. U nastavku, Osnovni sud je utvrdio da: "*[podnosilac zahteva] i Blerim Gashi su dana 28. avgusta 2019. godine primili novac od [F.Z.] u njegovom vozilu (svedoka), dok su putovali zajedno i to [podnosilac zahteva] sumu novca u iznosu od hiljadu i pet stotina eura (1500 €), dok je optuženi Blerim Gashi primio sumu novca u visini od hiljadu evra (1000 €), i to svaki posebno. Utvrđeno je da je [podnosilac zahteva] obećao [F.Z.] da će preko Predsednika Osnovnog suda u Mitrovici [N.K.] odložiti izvršenje kazne zatvora, kao i da će sve što ima mogućnost da uradi, uradiće i pred Apelacionim i Vrhovnim sudom, a optuženi Blerim Gashi, će uticati na sudije Vrhovnog suda Kosova*". Osnovni sud je u nastavku naglasio da: "*ovim delom je inkriminisana intervencija nadležnog službenog lica u interesu trećeg lica, u ovom slučaju treće lice je svedok [F.Z.] koji je osuđen na kaznu zatvora [...]*".
19. Jednog neodređenog dana, a protiv gore navedene Presude Osnovnog suda, podnosilac zahteva je pred Apelacionim sudom uložio žalbu zbog bitnih povreda odredbi krivičnog postupka kao i krivičnog zakona, kao i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Protiv te iste presude Osnovnog suda, žalbu je uložilo i Specijalno tužilaštvo zbog odluke o kazni.
20. Dana 26. maja 2022. godine, Apelacioni sud je u Presudi [APS. br. 14/2022] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio je Presudu Osnovnog suda od 11. februara 2022. godine.
21. Apelacioni sud je u svom obrazloženju između ostalog naglasio da ožalbena presuda nije obuhvaćena povredama odredbi krivičnog postupka, sok, u vezi sa navodima podnosioca zahteva koji se tiču utvrđivanja činjeničnog stanja, potonji je naglasio da je Osnovni sud utvrdio činjenično stanje putem izvođenja materijalnih dokaza, uključujući i te koji su dobijeni u postupku za prikrivene mere (simulacije i prisluškivanja) i iskaza svedoka F.Z i drugih svedoka.
22. Dana 14. jula 2022. godine, podnosilac zahteva je protiv Presude Apelacionog suda [APS. br. 14/2022] od 26. maja 2022. godine, i Presude [PS. br. 18.2021] od 11. februara 2022. godine pred Vrhovnim sudom podneo zahtev za zaštitu zakonitosti zbog: bitnih povreda odredbi krivičnog postupka kao i krivičnog zakona, i zbog povreda članova 31 i 32 Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6 i člana 7 EKLjP-a. Podnosilac zahteva je u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti, između ostalog, tvrdio da se presude nižestepenih sudova

oslanjaju na neprihvatljive dokaze, odnosno na simulaciju dela]” da se korupcija oslanja na neprihvatljive dokaze kao i da se krivičnom delu za koje je oglašen krivim ne oslanja na obrazloženje i odlučujuće činjenice koje čine biće krivičnog dela na osnovu tačke 4 člana 370 u vezi sa stavom 1, tačkom 1 člana 365 ZKPK-a. Na kraju, podnosilac zahteva je u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti tražio da: “[Vrhovni sud] *analizira još jednom sve dokaze koji su deo spisa predmeta, da oceni šta se razmatralo a šta ne, šta je utvrđeno na sudskom ročištu a šta nije utvrđeno, šta je izbegnuto od povreda u prvom razmatranju a šta nije uopšte izbegnuto [...]*”.

23. Dana 28. jula 2022. godine, Vrhovni sud Kosova je u Presudi [Pml. br. 284/2022] odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane podnosioca zahteva.
24. Vrhovni sud je, između ostalog, naglasio da: “[...] *presuda prvostepenog suda nije zasnovana na nedozvoljenim dokazima, uprkos činjenici da je protiv osuđenih izrečen niz tajnih tehničkih mera istrage i nadzora. Vrhovni sud je u nastavku obrazložio da: “Elementi krivičnog dela vršenja uticaja definisani navedenom odredbom ne zahtevaju postizanje rezultata u odlučivanju, ali je dovoljno ostvarenje krivičnog dela, samo stvaranje utiska na žrtvu da će uticaj biti ostvaren, odnosno bez obzira da li je uticaj izvršen ili bez obzira na to da li pretpostavljeni uticaj dovodi do nameravanog rezultata. Dakle, nije potrebno vršenje uticaja, a još manje željeni rezultat, iz ovoga proizilazi da su osuđeni svaki ponaosob stvarali uverenje kod oštećenog da će uticati na donošenje odluke, a to uverenje je potkrepljeno činjenicom da su osuđeni službena lica, međutim, povećano je uverenje osuđenih da osuđeni za iste mogu uticati na ljude koji su doneli odluku u predmetnom krivičnom predmetu. Međutim, pre svega treba naglasiti da sami osuđenici ne osporavaju prihvatanje novca osim što osporavaju razlog za primanje novca. Ali u ovom trenutku, prema oceni Vrhovnog suda Kosova, oba nižestepena suda su iznela dovoljno opravdanja da je novac dat upravo da bi se uticalo na donošenje odluka sudija Vrhovnog suda Kosova i predsednika Osnovnog suda u Mitrovici. U ovom aspektu, Vrhovni sud Kosova u potpunosti podržava obrazloženje dve niže instance sa posebnim osvrtom na obrazloženje odbrane osuđenih, povezujući njihovu odbranu sa ostalim dokazima sprovedenim tokom sudskog razmatranja”.*

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporenim presudom Vrhovnog suda došlo do povrede njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članovima 29 [Pravo na slobodu i sigurnost], 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32 [Pravo na pravno sredstvo] i 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima] Ustava u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLjP-a.
26. Podnosilac zahteva takođe navodi i povredu člana 365 (Osudjujuća presuda) i člana 370 (Sadržaj pismeno izrađene presude) ZKPRK-a.
27. Podnosilac zahteva dalje objašnjava da: “*U vezi sa ovim pitanjem i sama Policija nije uhapsila [podnosioca zahteva] kada je on uzeo hiljadu i pet stotina evra od [F.Z.] jer se uvidelo da ih je on uzeo na ime duga i da kada policija stavi u postupak simulacije svoj novac, isti ima za cilj da se nađe u džepu počinioca, a u ovom slučaju oni nisu uhapsili [podnosioca zahteva] jer je on uzeo novac kao dug.”*
28. Podnosilac zahteva je naglasio da: “*apelacioni sud je prvi put ocenio kao nepravičnu presudu prvog stepena dok je na ponovljenom suđenju, gde je i pojačana nevinost [podnosioca zahteva], Apelacioni sud potvrdio prvostepenu presudu, koju je podržao i Vrhovni sud”.*

29. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da: "oceni Zakonitost presude Vrhovnog suda kao i presude Apelacionog suda, zato što su nezakonite, da poništi njihove odluke i da se [...] vrati pitanje pred Osnovnim sudom u Prištini na ponovno suđenje i ponovno odlučivanje, oslanjajući se na spise predmeta i da se isti proglašeni nevinim."

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 29

[Pravo na slobodu i sigurnost]

"1. Svakome se garantuje pravo na slobodu i sigurnost. Niko ne može biti lišen slobode izuzev zakonom predviđenih slučajeva i na osnovu odluke nadležnog suda, i to:

- (1) nakon objavljivanja kazne zatvorom zbog krivičnog dela;
- (2) zbog opravdane sumnje da je lice izvršilo krivično delo, samo onda kada se lišavanje slobode smatra neophodnim za sprečavanje vršenja krivičnog dela i samo na veoma kratak period pre suđenja, na zakonom propisan način;
- (3) radi vaspitnog nadzora maloletnog lica, ili radi njegovog/njenog privođenja nadležnom organu, na osnovu zakonitog naređenja;
- (4) radi zdravstvenog nadzora lica, koje je zbog bolesti, opasno po društvo;
- (5) zbog ilegalnog ulaska u Republiku Kosovo, ili nakon zakonite naredbe o udaljenju ili ekstradiciji.

[...]

Član 31

[Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

"1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

3. Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštititi privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.

4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.

5. Svako ko je optužen za krivično deo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.

[...]

Član 32

[Pravo na pravno sredstvo]

“Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.”

Član 33

[Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima]

“1. Niko se ne može proglasiti krivim ili kazniti za krivično delo koje, u momentu izvršenja, nije bilo određeno zakonom kao krivično delo, osim za dela, koja su u periodu u kojem su počinjena, na osnovu međunarodnog prava, smatrana genocidom, ratnim zločinima ili zločinima protiv čovečnosti.

2. Kazna koja je izrečena za neko krivično delo ne može biti strožija nego što je bila određena zakonom u vreme kada je delo počinjeno.

3. Visina kazne ne sme biti u disproportiji sa krivičnim delom.

4. Kazne se određuju na osnovu zakona koji je bio na snazi u vreme kada je delo počinjeno, izuzev onih slučajeva kada je kasnije primenjivi zakon povoljniji po izvršioca krivičnog dela.”

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6

(Pravo na pravično suđenje)

*1. Svako, dok se odlučuje o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.
[...]*

ZAKONIK BR. 06/L-074 KRIVIČNOM ZAKONIKU REPUBLIKE KOSOVO

Član 424

Vršenje uticaja

1. Ko neposredno ili posredno zatraži ili primi neki poklon ili drugu korist za sebe ili drugog, ili prihvati ponudu ili obećanje takvog poklona ili koristi sa tvrdnjom da je on ili ona u stanju zato vršiti neprimeren uticaj na donošenje odluke od strane službenog lica ili stranog javnog službenika ili stranog službenog lica, nezavisno od toga da li je uticaj izvršen, odnosno nezavisno od toga da li je pretpostavljeni uticaj doveo do željenog rezultata, kazniće se novčanom kaznom i kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do osam (8) godina.

2. Ko neposredno ili posredno obeća, ponudi ili daje neki poklon ili drugu korist drugome zato da to lice zauzvat izvrši neprikladan uticaj na donošenje odluke od strane službenog lica, stranog javnog službenika ili stranog službenog lica, nezavisno od toga da li je uticaj izvršen, odnosno nezavisno od toga da li je

pretpostavljeni uticaj doveo do željenog rezultata, kazniće se novčanom kaznom i kaznom zatvora u trajanju od šest (6) meseci do osam (8) godina.

3. Poklon ili korist primljeni ili ponuđeni suprotno ovom članu, biće oduzeti.

ZAKONIK br. 04/L-123 O KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 365 Osudjuća presuda

“1. U presudi u kojoj se optuženi oglašava krivim sud će navesti:

1.1. za koje se delo oglašava krivim, uz naznačenje činjenica i okolnosti koje čine obeležja izvršenog krivičnog dela, kao i činjenice i okolnosti od kojih zavisi primena određenih odredaba krivičnog zakona;

1.2. zakonski naziv krivičnog dela i koje su odredbe zakona primenjene prilikom izricanja presude;

1.3. na kakvu se kaznu osudjuje optuženo lice, uključujući alternativnu kaznu shodno Krivičnom zakoniku ili se oslobađa od kazne;

1.4. naredba da se naredi obavezno rehabilitaciono lečenje izvršioca koji su zavisni od alkohola ili droga ili da se oduzme imovina koja je predmet zaplene;

1.5. odluku da se uključi vreme povedeno u sudskom pritvoru ili ranija kazna u iznos kazne; i

1.6. odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinskopravni zahtev i da li pravosnažna presuda treba da bude objavljena u štampi, na radiju ili televiziji.

2. Ako je optuženo lice kažnjeno novčanom kaznom, u presudi će se navesti rok u kome se novčana kazna ima platiti kao i način zamene ove kazne u slučaju da novčana kazna se ne može prinudno naplatiti.

3. Objavljivanje presude.”

Član 370 Sadržaj pismeno izrađene presude

“1. Pismeno izrađena presuda mora potpuno da odgovara presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

[...]

4. Ako je optuženo lice proglašeno krivim, izreka presude mora obuhvatiti sve potrebne podatke navedene u članu 365. ovog zakonika, a ako je optuženo lice oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude sadrži opis dela za koje je optuženo i odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtevu, ako je bio postavljen.

5. U slučaju sticaja krivičnih dela, izreka presude sadrži kazne utvrđene za svako pojedinačno krivično delo i jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva dela u sticaju.

6. U obrazloženju presude sud će izneti razloge za svaku tačku presude.

7. Sud će jasno i iscrpno izneti ocenu činjenica koje uzima kao dokazane ili nedokazane i iz kojih razloga. Sud će takođe naročito oceniti verodostojnost protivrečnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine dokaze stranaka, kojim razlozima se rukovodio pri rešavanju pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li je optuženo lice učinilo krivično delo i pri primenjivanju određenih odredaba zakona na optuženo lice i krivično delo.

8. Ako je optuženo lice osuđeno na kaznu zatvora, u obrazloženju će se navesti koje činjenice je sud uzeo u obzir pri odmeravanju kazne. Sud će posebno navesti kojim razlozima se rukovodio kada je našao da je to posebno težak predmet i da treba izreći strožu kaznu od propisane ili da kaznu treba ublažiti ili optuženo lice osloboditi od kazne, ili treba izreći alternativnu krivičnu sankciju ili izreći mere obavezne rehabilitacije ili lečenja ili sekvestriranje imovinske koristi proistekle izvršenjem krivičnog dela.

9. Ako optužnica navodi imovinu koja je predmet sekvestriranja, presuda će naznačiti da li će se imovina oduzeti ili ne. Presuda će obrazložiti sekvestriranje svakog dela imovine koji treba oduzeti, kao i obrazloženje imovine koja nije deo naredbe sekvestriranja.

[...]

Ocena prihvatljivosti zahteva

30. Sud prvenstveno treba da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.

31. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

32. Sud se takođe poziva na član 47 [Individualni zahtevi], član 48 [Tačnost podneska] i član 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.

Član 48 [Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49 [Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.”

33. Što se tiče ispunjenja ovih zahteva, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva: ovlašćena strana; osporava presudu Vrhovnog suda [Pml. br. 284/2022] od 28. jula 2022. godine; precizirao je ustavne odredbe za koje smatra da su povređene u njegovom slučaju; iscrpeo je sva pravna sredstva koja su propisana zakonom, i podneo je zahtev unutar propisanog zakonskog roka.
34. Međutim, pored ovoga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume o prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39 [Kriterijumi o prihvatljivosti] Poslovnika o radu. Specifično, stav 1 (d) i (2) pravila 39 Poslovnika o radu propisuju da:
- (1) *Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:*
[...]
(d) *ako zahtev tačno razjašnjava i, adekvatno iznosi činjenice i navode da su prava ili odredbe ustava povređene.*
- "(2) *Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju* ".
35. Na osnovu sudske prakse Evropskog Suda za Ljudska Prava (u daljem tekstu: ESLJP), ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi“. Ovaj koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva koji je ocenjen kao „očigledno neosnovan“ i specifičnosti četiri gore navedene kategorije navoda kvalifikovanih kao „očigledno neosnovani“ razvijeni kroz sudsku praksu ESLJP-a, Sud je takođe usvojio u svojoj sudskoj praksi, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve KI40/20 podnosilac zahteva [Sadik Gashi](#), rešenje o neprihvatljivosti od 20. januara 2021. godine; KI163/18, podnosilac zahteva [Kujtim Lleshi](#), rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2020. godine; KI21/21, podnosilac zahteva, [Asllan Meka](#), rešenje o neprihvatljivosti od 28. aprila 2021. godine, KI107/21, podnosilac zahteva [Ramiz Hoti](#), rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine).
36. S tim u vezi, i prvenstveno, Sud podseća da se okolnosti ovog konkretnog slučaja tiču toga što je podnosilac zahteva u Presudi [PS. br. 14/2020] od 18. decembra 2020. godine proglašen krivim za izvršenje krivičnog dela "Vršenje uticaja" iz člana 424, stav 1 KZRK-a. Dana 22. aprila 2021. godine, kao rezultat njegove žalbe, Apelacioni sud je u Rešenju [APS. br. 10/2021] usvojio žalbu podnosioca zahteva i pitanje je vratio na ponovno suđenje pred Osnovnim sudom. Dana 11. februara 2022. godine, Osnovni sud je, u postupku ponovnog suđenja, ponovo proglasio podnosioca zahteva krivim, gde ga je kaznio sa 20 meseci zatvora, i gde mu je izrekao i novčanu kaznu i zabranu vršenja profesije u javnoj administraciji i civilnoj službi. Sud je, nakon sprovođenja dokaza, koji su uključivali i svedočenja dobijena putem prikrivenih mera kao i iskaza svedoka, utvrdio da je podnosilac zahteva kriv zato što je izvršio gore navedeno krivično delo utvrđujući da je isti primio imovinsku dobit u vrednosti od hiljadu i pet stotina (1,500.00) evra da bi izvršio uticaj na Predsednika Osnovnog suda u Mitrovici da donese odluku o odlaganju izvršenja kazne zatvora koja je bila izrečena u konačnoj presudi Osnovnog suda u Mitrovici protiv F.Z. i da istovremeno utiče i na sudije Vrhovnog suda Kosova da ponište ovu presudu po vanrednom pravnom leku, zahtevu za zaštitu zakonitosti. Kao rezultat žalbe koja je podneta od strane podnosioca zahteva pred Apelacionim sudom, potonji je u Presudi [APS. br. 14/2022] od 26. maja 2022. godine odbio njegovu žalbu kao neosnovanu i samim tim je i potvrdio Presudu

Osnovnog suda, od 22. februara 2022. godine. Zbog toga, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti zbog, između ostalog, povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 384, člana 370, stav 7 i člana 361, stav 1 ZKPRK-a. Podnosilac zahteva je, u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti, između ostalog, osporio da se osporene presude Osnovnog suda i Apelacionog suda oslanjaju na neprihvatljivim dokazima. Dana 28. jula 2022. godine, Vrhovni sud Kosova je, u Presudi [Pml. br. 284/2022] odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane podnosioca zahteva, utvrđujući da se Presuda Osnovnog suda od 11. februara 2022. godine ne oslanja na neprihvatljivim dokazima. Dalje je Vrhovni sud zaključio da elementi krivičnog dela vršenja uticaja ne zahtevaju postizanje rezultata već da je za realizaciju krivičnog dela dovoljno i stvaranje utiska kod oštećenog [F.Z] da će se krivično delo izvršiti.

37. Sud podseća da je podnosilac zahteva u svom zahtevu samo naveo da su u osporenoj presudi Vrhovnog suda kao i u presudi Apelacionog suda njemu povređena prava koja su zagantovana članovima 29, 31, 32 i 33 Ustava. Međutim, Sud želi da istakne da podnosilac zahteva u svom zahtevu nije precizirao kako su to ta prava koja su zagantovana Ustavom povređena u njegovom slučaju i, pored toga, isti nije pružio nikakvo odgovarajuće obrazloženje u vezi sa povredama istih. Sud takođe podseća da je podnosilac zahteva takođe tvrdio i povredu članova 365 (Osudjuća presuda) i 370 (Sadržaj pismeno izrađene presude) ZKPK-a.
38. Što se tiče navodnih povreda prava i osnovnih sloboda propisanih članovima 29, 31, 32 i 33. Ustava, Sud podseća da prema utvrđenoj sudskoj praksi ESLJP-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kada su navodi „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ ili kada je ispunjen jedan od dva karakteristična uslova, odnosno:
- a) kada podnosilac zahteva samo citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako je to jasno očigledno na osnovu činjenica i okolnosti slučaja (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a [Trofimčuk protiv Ukrajine](#), zahtev br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi, takođe slučaj [Baillard protiv Francuske](#), zahtev br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine);
 - b) kada podnosilac zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze u prilog svojih navoda (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim kada postoje izuzetne okolnosti koje su van kontrole koje ga sprečavaju u tome (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da Sudu dostave dokumente iz spisa predmetnog zatvorenika) ili ako sam sud ne odluči drugačije (vidi, slučaj [KI166/20](#), podnosilac zahteva: *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 42).
39. U ovom slučaju, podnosilac zahteva navodi da su mu presudom Vrhovnog suda povređena individualna prava i da je došlo do povrede članova 29, 31, 32 i 33 Ustava, naglašavajući da “ *U vezi sa ovim pitanjem i sama Policija nije uhapsila [podnosioca zahteva] kada je on uzeo hiljadu i pet stotina evra od [F.Z.] jer se uvidelo da ih je on uzeo na ime duga i da kada policija stavi u postupak simulacije svoj novac, isti ima za cilj da se nađe u džepu počinioca, a u ovom slučaju oni nisu uhapsili [podnosioca zahteva] jer je on uzeo novac kao dug*”, ali nije konkretno objasnio kako je došlo do povrede tih članova Ustava i EKLJP-a.
40. S tim u vezi, Sud podseća da je dosledno naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se izgradi utemeljena tvrdnja o povredi Ustava. Kada navode takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da pruže potkrepljene navode i ubedljive argumente (vidi, slučajeve Suda: [KI175/20](#), podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila

2021. godine, stav 81; KI166/20 gore citiran, stav 52; KIo4/21, podnositeljka *Nexhmije Makolli*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 13. aprila 2021. godine, stavovi 38-39).

41. Stoga, Sud utvrđuje da u pogledu navoda podnosioca zahteva o povredi članova 29, 31, 32 i 33 Ustava, zahtev se mora proglasiti neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer se ovaj navod smatra navodom koji pripada kategoriji „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, jer je podnosilac zahteva prosto citirao odredbe Ustava i EKLJP-a, ne objašnjavajući kako su one povređene. Sledstveno, zahtev podnosioca zahteva je neprihvatljiv kao očigledno neosnovan po ustavnim osnovama kako je to i propisano u članu 48. Zakona i u pravilu 39. (1) (d) i (2) Poslovnika o radu.

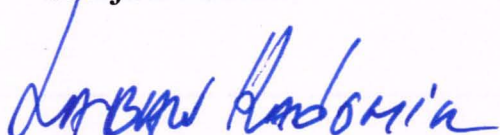
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20, 47 i 48 Zakona i u skladu sa pravilima 39 (1) (d) i (2), kao i 59 (2) Poslovnika o radu, dana 5. aprila 2023. godine jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- I. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- II. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- III. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani